

VALSTYBINIS MOKSLINIŲ TYRIMŲ INSTITUTAS GAMTOS TYRIMŲ CENTRAS

Viešoji įstaiga, Akademijos g. 2, 08412 Vilnius
Tel. +370 5 272 9257, el. p. sekretoriatas@gamtc.lt, <https://gamtostyrimai.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre
kodas 302470603, PVM mokesčio kodas LT100005107912

Lietuvos Respublikos Seimo
Aplinkos apsaugos komitetui

2026-04-

Nr. SR-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO PROJEKTO

Teikiame savo pastabas dėl Lietuvos Respublikos miškų įstatymo projekto (lyginamojo varianto tarp įstatymo projekto ir 2025 m. gruodžio 3 d. Vyriausybės išvados Nr. 843). Visiškai sutinkame, kad šiuo metu galiojantis Lietuvos Respublikos miškų įstatymas visiškai neatliepia šiuolaikinių poreikių (ekologinių, socialinių ir kultūrinių) ir visuomenės lūkesčių, todėl turi būti keičiamas, o naujame įstatyme turi atsirasti balansas tarp ūkinių ir gamtinių bei socialinių poreikių. Deja, naujasis įstatymo projektas šio balanso nenumato, miškas ir toliau traktuojamas beveik vien kaip medienos išteklių šaltinis.

Pagrindinės problemos, kurias matome projekte, yra atskirų straipsnių neatitikimas tame pačiame projekte apibrėžtoms miško grupių funkcijoms ir paliekama (ar net išplečiama) galimybė sumažinti aplinkosauginius apribojimus (pavyzdžiui, paliekamos galimybės draustinių miškams priskirti mažesnės apsaugos grupę – III arba IV). Nesudaromos galimybės suteikti IIA grupės už saugomų teritorijų ribų, kad būtų galima formuoti gamtinius koridorius, nesudaroma tokia galimybė net jei miškas privatus ir savininkas siekia jo apsaugos.

Nors 18-ajame įstatymo projekto straipsnyje yra nustatyti gamtiškosios miškininkystės principai, tačiau jie lieka tik rekomendacinio pobūdžio, o numatomas ūkininkavimo režimas iš principo menkai skiriasi saugomose ir nesaugomose teritorijose (išskyrus I grupės miškus). Ir toliau miškų įstatyme daugiausia orientuojamasi į produktyvių medienai skirtų miškų auginimą, neatsižvelgiant į tame pačiame įstatyme apibrėžtas miško grupių funkcijas, kur I–III grupėse medienos gavyba nėra nei pagrindinė, nei šalutinė funkcija, be to, tokia nuostata prieštarauja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymui. Šiuose miškuose, ypač draustiniuose, gali būti vykdomi tik specialieji kirtimai, nes net ir sanitariniai kirtimai blogina buveinių būklę. Projekte numatytas biržių ploto mažinimas saugomose teritorijose yra ne tik nepakankama apsauga esamoms problemoms spręsti, bet ir ves prie dar didesnio miško fragmentavimo ir sukūrimo stipresnio pakraščio efekto, kuris neigiamai veikia tiek buveinę, tiek jos biologinę įvairovę.

Ženkliai sumažinti miškų apsaugos planai, paliekant IV grupėje 70,8 proc., neleis Lietuvai pasiekti aplinkosaugos būklės tikslų ir tarptautinių susitarimų bent 30 proc. ploto skirti veiksmingai apsaugai. Lieka neaiški padėtis gamtiškai vertingų teritorijų III–IV grupės miškuose už saugomų teritorijų ribų, tokių kaip kartinės miško buveinės ir Valstybinės miško urėdijos savanoriškai, pagal FSC sertifikatą, saugomos miško teritorijos. Šių miškų paskirtis ir režimas jau dabar atitinka rezervatinį, tačiau, neperkėlus į aukštesnę apsaugos grupę, jos neturi įstatyminės apsaugos ir išlieka galimybė jas lengviau pašalinti iš apsauginio režimo. Be to, šių miškų medienos prieaugis įtraukiamas, apskaičiuojant galimas kirtimų normas, taip iškreipiant realius ūkinių miškų prieaugio skaičius. Neišspręsta biosferos poligonų, kurie teoriškai yra saugomos teritorijos (žr. apibrėžimą ir tikslus: <https://saugoma.lt/lt/teritorijos/biosferos-poligonai>), problema, bet praktikoje juose vykdoma tokia pati ūkinė veikla kaip IV grupės miškuose.

Direktorė

Edita Sužiedėlienė

Jurga Motiejūnaitė, tel. +370 5 269 7251, el. p. jurga.motiejunaite@gamtc.lt

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Gamtos tyrimų centras 302470603, Vilnius, Akademijos g. 2, LT-08412
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl Lietuvos Respublikos miškų įstatymo projekto
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-04-30 Nr. SR-372
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Edita Sužiedėlienė, Direktorius
Sertifikatas išduotas	EDITA SUŽIEDĖLIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-04-29 16:38:31 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-04-29 16:38:47 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	SK ID Solutions EID-Q 2021E, SK ID Solutions AS EE
Sertifikato galiojimo laikas	2025-05-17 11:30:58 – 2030-05-17 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.90.4
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-04-30 09:14:17)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2026-04-30 09:14:17 DBSIS